

ด่วนมาก

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๒/๓๖๕

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ศ35777

รับที่ : ธ11745/83

วันที่ : 29 ต.ค. 63 เวลา : 15:50

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายอนตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างหนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายอนตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมเอกสารประกอบ
๓. CHECKLIST การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายอนตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

กระทรวงคมนาคมได้รับรายงานจากกรมทางหลวงให้ออกร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายอนตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการใช้นายอนตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี (เดิมคือทางหลวงพิเศษหมายเลข ๓๗ สายถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ตอนบางปะอิน - บางพลี) เริ่มดำเนินการครั้งแรกโดยอาศัยอำนาจตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายอนตรับทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยผู้ใช้นายอนตรับต้องชำระค่าธรรมเนียมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยเงินสด

๑.๒ ต่อมา...

๑.๒ ต่อมาได้กำหนดเพิ่มวิธีการเสียค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์ตามกฎหมายจราจร ฉบับที่ ๑๙ โดยการชำระเงินผ่านบัตรอัตโนมัติได้อีกวิธีหนึ่ง เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มทางเลือกในการชำระค่าธรรมเนียมแก่ประชาชนผู้ใช้นายยนต์ที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ทั้งนี้ ตามกฎหมายจราจร ฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๕๔๗

๑.๓ เนื่องจากได้มีการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษ หมายเลข ๗ ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากระบบเปิดเป็นระบบปิด แต่การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ยังคงเป็นระบบเปิดตามเดิม จึงได้ยกเลิกกฎหมายจราจร ฉบับที่ ๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายจราจรฉบับที่ ๒๑ และได้แยกกำหนดการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบนทางหลวงพิเศษ หมายเลข ๙ มากำหนดไว้ในกฎหมายจราจรกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี พ.ศ. ๒๕๕๘ (แยกกฎหมายที่กำหนดค่าธรรมเนียมบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ จากที่เคยรวมอยู่ในฉบับเดียวกัน) เพื่อความสะดวกในการบังคับใช้กฎหมายและของผู้ใช้นายยนต์ และยังคงมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายถึงปัจจุบัน

๒. เรื่องที่ดำเนินการ

ปริมาณการจราจรบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมาก เดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ มีปริมาณจราจรผ่านด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางเฉลี่ยประมาณ ๕๗,๐๐๐ คันต่อวัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีปริมาณจราจรมากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คันต่อวัน ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด แออัด บริเวณหน้าด่านเก็บค่าธรรมเนียมทางหลวงได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้รถสามารถผ่านด่านเก็บเงินได้รวดเร็ว ไม่หยุดชะงัก ลดความแออัดของรถบริเวณหน้าด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดหน้าด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง โดยได้เพิ่มจำนวนช่องจราจรและตู้เก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทาง แต่การเพิ่มจำนวนช่องเก็บเงินมีข้อจำกัดที่สำคัญคือ พื้นที่และการเวนคืนพื้นที่สำหรับการก่อสร้าง ปัจจุบันกรมทางหลวงได้ดำเนินการก่อสร้างขยายช่องเก็บเงินจนเต็มพื้นที่เขตทางเกือบทั้งหมดแล้ว อีกทั้งได้ดำเนินการใช้ระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางแบบอัตโนมัติ (Electronic Toll Collection System) แบบมีไม้กั้นเรียกว่าระบบ M-Pass ซึ่งปัจจุบันได้มีการติดตั้งระบบ M-Pass ที่ด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางทั้งหมด ๔ ด่าน โดยมีช่องที่เก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางแบบ M-Pass จำนวน ๒๒ ช่อง ช่องที่เก็บเป็นเงินสดจำนวน ๔๔ ช่อง รวมทั้งหมดจำนวน ๖๖ ช่อง พร้อมทั้งได้เชื่อมต่อระบบ M-Pass เข้ากับระบบ Easy-Pass ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์ที่ติดตั้งในรถ (On Board Unit : OBU) ร่วมกันได้ รวมทั้งได้มีการทดสอบการดำเนินการแก้ไขปัญหการจราจรบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ด้วยการปรับปรุงสภาพทางกายภาพของด่านเก็บค่าธรรมเนียม การเพิ่มเจ้าหน้าที่บริหารจัดการการจราจรบริเวณหน้าด่านแล้วก็ตาม ก็ยังไม่เพียงพอกับปริมาณการจราจรผู้ใช้ทางหลวงพิเศษที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัญหาการจราจรติดขัดที่หน้าด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการจราจรแออัดในช่วงเวลาเร่งด่วน ทั้งในช่วงเช้าวันทำงาน ช่วงเย็นหลังเลิกงาน และในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์

กรมทางหลวง...

กรมทางหลวงจึงได้ว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อทำการศึกษาระบบจัดเก็บค่าผ่านทางอัจฉริยะ ผลการศึกษาเทคโนโลยีการจัดเก็บค่าผ่านทางทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าความสามารถในการระบายรถของการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางในรูปแบบต่างๆ มีความแตกต่างกัน ดังนี้

๑) การจัดเก็บด้วยเงินสด (Manual Toll Collection System : MTC) ระบายรถได้ประมาณ ๔๐๐ - ๕๕๐ คัน/ช่อง/ชั่วโมง

๒) การจัดเก็บแบบอัตโนมัติ (Electronic Toll Collection : ETC) แบบมีไม้กั้น ซึ่งเป็นการชำระเงินผ่านบัตรอัตโนมัติ (M-Pass) ระบายรถได้ประมาณ ๘๐๐ - ๙๐๐ คัน/ช่อง/ชั่วโมง

๓) การจัดเก็บแบบอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้นในรูปแบบช่องทางเดียว (Single Lane Free-Flow : SLFF) ระบายรถได้ประมาณ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๐๐ คัน/ช่อง/ชั่วโมง

๔) การจัดเก็บแบบอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้นในรูปแบบหลายช่องทาง (Multi Lane Free-Flow : MLFF) ระบายรถได้มากกว่า ๒,๐๐๐ คัน/ช่อง/ชั่วโมง

ที่ปรึกษามีความเห็นว่าการพัฒนาระบบเทคโนโลยีในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ แบบไม่มีไม้กั้น ซึ่งมีการปรับใช้กันอย่างแพร่หลายในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ไอร์แลนด์ นอร์เวย์ เกาหลี และไต้หวัน เป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยอาศัยเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ในรูปแบบการอ่านหมายเลขทะเบียนรถอัตโนมัติ (Automatic License Plate Recognition : ALPR) ร่วมกับการตรวจจับยานพาหนะอัตโนมัติ (Automatic Vehicle Identification : AVI) เพื่อใช้ตรวจสอบยานพาหนะและระบุตัวตนผู้ใช้บริการและมีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางภายหลังการใช้บริการ (Post - Paid) ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถดำเนินการชำระค่าผ่านทางได้ผ่านหลากหลายช่องทางการชำระเงิน เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต การตัดเงินผ่านบัญชีธนาคาร แอปพลิเคชันของธนาคาร และการใช้ QR Code เป็นต้น และเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของกรมทางหลวง ระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้นจึงใช้ชื่อว่า “ระบบ M - Flow” โดยที่ปรึกษาเห็นสมควรให้เริ่มดำเนินการนำร่องบนทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข ๙ ที่ด่านทับช้าง ๑ ด่านทับช้าง ๒ ด่านัญบุรี ๑ และด่านัญบุรี ๒ สำหรับรถยนต์ทุกชนิดที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทางหลวงพิเศษ

กรมทางหลวงจึงได้ดำเนินโครงการ “งานติดตั้งโครงสร้างพื้นฐานของระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow System Infrastructure)” บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ รวมถึงโครงการ “งานจ้างบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M - Flow) บนทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข ๙” โดยว่าจ้างที่ปรึกษาออกแบบและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมทางหลวงในด้านเทคนิคสำหรับการพัฒนาระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้นดังกล่าว ตามแผนจะดำเนินการจัดหาผู้รับจ้างเพื่อจัดหาและติดตั้งระบบงานต่างๆ และเปิดให้บริการระบบ M - Flow ภายในต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยใช้แหล่งเงินจากทุนหมุนเวียนค่าธรรมเนียมที่กรมทางหลวงจัดเก็บได้

๓. เหตุผลความจำเป็นที่เสนอคณะรัฐมนตรี

การนำระบบเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (Free Flow) มาใช้ในการจัดเก็บและชำระค่าธรรมเนียมบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ เป็นการเพิ่มวิธีการเสียค่าธรรมเนียมโดยการชำระค่าธรรมเนียมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแตกต่างจากระบบเก็บค่าธรรมเนียมแบบบัตรอัตโนมัติ M - PASS ตามกฎกระทรวงที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องเสนอขออนอกกฎกระทรวงนี้

๔. สาระสำคัญ และข้อกฎหมาย

๔.๑ สาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงฯ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยานบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดให้ผู้ใช้นายยานที่ผ่านทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี จะต้องเสียค่าธรรมเนียมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง ณ สถานที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมนั้น หรือโดยชำระเงินผ่านบัตรอัตโนมัติตามที่อธิบดีกรมทางหลวงประกาศกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมโดยเพิ่มวิธีการชำระค่าธรรมเนียมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ทั้งนี้ กรมทางหลวงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยเผยแพร่ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยานบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี (ฉบับที่...) พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมทางหลวง เป็นเวลาติดต่อกัน ๑๕ วัน คือ ระหว่างวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ผลปรากฏว่ามีประชาชนไม่เห็นด้วย ๒ คน แต่ไม่ได้ให้เหตุผลประกอบความคิดเห็น จึงไม่มีประเด็นที่จะนำมาพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงดังกล่าว

๔.๒ ข้อกฎหมาย

๔.๒.๑ พระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยานบนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง เพื่อกำหนด

- (๑) ทางสายใด ตอนใด หรือสะพานใด ที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือยกเลิกค่าธรรมเนียม
- (๒) ประเภทของยานยนต์ที่ต้องเสีย หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม
- (๓) อัตราค่าธรรมเนียมการใช้นายยานบนทางหลวงและสะพาน
- (๔) ระเบียบและวิธีการอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๔.๒.๒ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยานบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี พ.ศ. ๒๕๕๘

๔.๒.๓ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้ เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

- (๕) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๕. ข้อเสนอ...

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์รับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ถนนกาญจนาภิเษก) ตอนบางปะอิน - บางพลี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมเอกสารประกอบ และ Checklist การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง ^{อินทพร}
กองกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๔๐๘๒
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๑๑๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : tnvb2@hotmail.com